

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae Sive Ius Ecclesiasticum

Wiestner, Jacob

Monachii, 1706

VII. De ingressu in Monialium Monasteria extraneis interdicto.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62649](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62649)

priorem ipsò factò sine alia declaratione incurrunt Moniales, in casu vel modo, Jure non permisso, extra clausuram progredientes, easque comitantes ac recipientes; uti & superiores, egrediendi licentiam in casu, Jure non permisso, concedentes, *Constitut. Decori cit.* Eandem censuram & ipsò factò contrahunt Magistratus seculares, Episcopo eorum brachium sive auxilium ad clausuram instaurationem negantes, *Trident. cap. 5. cit.* Posteriorem, sive privationem & inhabilitatem illam, sententiam judicis declaratoriam exposcentem, incurrunt solæ Moniales & superiores, extra clausuram indebitè egredientes, aut egrediendi licentiam ita concedentes, *Constitut. Decori cit. apud cit. Sanchez à n. 63. Palao à n. 20. & Pirrhing n. 39.* Quomodo hæc poenæ relaxentur, colligitur ex dictis à n. 64.

ARTICULUS VII.

De Ingressu in Monialium Monasteria Extraneis interdicto.

SUMMARIUM.

85. Ingressus in Monialium Monasteria à SS. Pontificibus,
86. Et S. Synodo Tridentina extraneis prohibitus est;
87. Ut jam in illis locus monialibus & extraneis communis,
88. Et ad portam & in muro non detur;
89. Et intra illorum clausuram ingredi ulli extraneo non liceat.
90. Solis Regiæ dignitatis personis & infantibus;
91. Non etiam amentibus,
92. Aut extraneis ejusdem Ordinis monialibus exceptis.

93. Ex variis causis intra illam extranei admitti possunt;
94. At non nisi de licentia superioris.
95. Scilicet Episcopi, si Monasterium ipsi vel Papa;
96. Vel Prælati Regularis exempti, si ipsi ipsi immediatè sit subiectum.
97. Eandem licentiam concedere potest Vicarius generalis,
98. Non tamen semper vi generalis mandati Episcopi;
99. Et si vi ejusmodi mandati, vacante sede, illam dare possit.
100. Ea tamen licentia esse debet specialis.
101. Pœna clausuræ, per illicitum in Monasteria ingressum violata.

U T per solennem professionem Deo sacratæ mulieres eundem Virginitatis thesaurum à corruptionis periculis penitus remotæ securius conservarent, divinisque servitiis vacarent liberius, Ecclesiasticâ lege, sicut è claustris suis Egressus ipsis, sic ad ipsas Ingressus extraneis quibusvis à Bonifacio VIII. interdictus est. *1. pr. de Statu Monach. in 6. ibi, Nulli aliquatenus in honeste persona, nec etiam honeste (nisi rationabili & manifesta causa exspectat, de illius, ad quem pertinuerit, speciali licentia) ingressus pateat ad eadem: ut sic à publicis & mundanis conspectibus separata omnino servare Deo valeant liberius, & lasciviendi opportunitate sublata, eidem corda sua & corpora in omni sanctimonia diligentius custodire.*

Cujus Apostolicæ Constitutionis observantiam promovere, quibus posset, modis cupientes S. Synodi Tridentinæ Patres *Sess. 25. cap. 5. de Regular. decreverunt, ut ingredi intra septa monialium nemini liceat, cujuscumque generis aut conditionis*

conditionis, sexus vel aetatis fuerint, sine Episcopi vel superioris licentia, in scriptis obventa, sub excommunicationis pena, ipso facto incurrenda.

Eandem ingressus prohibitionem innovavit Pius V. *Constitut.* quæ incipit *Circa pastoralis*, edita 4. *Calend. Junij 1566.* & summi Pontifices alii apud Barbofam de *Offic. Episc.* alleg. 102. à n. 33. quorum tamen *Constitutiones* præcipuè spectant in Monasteria monialium ingredi præsumentes, prætextu facultatum, à sede Apostolica istiusque legatis aut aliis concessarum & revocatarum, ut Palao *Tract. 16. disp. 4. p. 10. pr.* Tamburinus de *Jure Abbatiss. disp. 22. q. 1. n. 4. & cit.* Barbofa n. 37. adnotarunt. De hac lege Ecclesiastica, à Monasteriis monialium extraneos excludente

Convenit inter melioris notæ DD. primò, hujusmodi Monasteriorum Clausuram violari per ingressum in locum, in quem ingressus Monialibus est permissus: & contra, clausuram non violari ingressu in locum, in quem ingredi Moniales sine clausuræ violatione non possunt, Rodriquez *Tom. 1. Regular. lq. 46. art. 1. in fine.* & Sanchez *Lib. 6. Moral. cap. 16. n. 11.* Unde

37. Dubium oritur, an ergo non detur Monasterii locus, in quem moniales & seculares ingredi possint. Cui ansam præbet usus, receptacula seu cubicula monialibus & extraneis communia permittens: & quòd, si in Monasterii limine simul stent, vel supra ejus murum evadentes monialis & extranea persona colloquantur, clausura à neutra violetur. Sed usus ille, sicubi introductus est, *citt. Constitutionibus* Apostolicis & Synodali *Decreto* aperte adversatur; cum PP. Tridentini & summi Pontifices clausuræ introductione præcipuè excludere intenderint monialium cum extraneis in eodem loco

congressum: ut planè liquet ex *e. i. cit.* verbis, *Nulli aliquatenus pateat ingressus ad easdem moniales: quæ Bonifacii VIII. prohibitio innovata, ut dictum, & confirmata est ab ejus successoribus & iplo Concilio Tridentino, cujus etiam decretum est, Ingressi intra septa monasterij monialium nemini liceat.* Ubi *septorum* nomine veniunt janua & murus, à janua unius latere ad alterum ductus, & circumdans spatium omne, intra quod sunt cubicula, officina & similia loca, monialium habitationi, devotioni, laboribus, relaxationi &c. deputata, ut rectè observat Suarez *Tom. 4. de Relig. tract. 8. lib. 1. cap. 10. n. 8.* qui propterea consuetudinem, communem ejusmodi locum permittentem, contrariam Juri: & si contra hoc legitimè præscripta non sit, abolendam merito censet.

Neque in contrarium aut ad rem facit instantia de Monasterii limine; esto enim, clausura non violetur, si in parte liminis interiori consistat monialis, & extranea persona in parte ejus exteriori sive extra januam extensa, procul dubiò tamen violetur, si intra januam persona extranea, & extra eam consistat monialis, Sanchez *cit. n. 11. in fine.*

Magis in speciem, reipsà etiam non urget instantia existentium in muro; cum enim in hunc evadentis monialis & extraneæ personæ congressus Ecclesiæ, clausuram inducentis, menti & intentioni principali non minùs, quàm ingressus aut egressus adversetur, clausuræ violatæ reatum & Jure constitutas, aliàsve graves pœnas, judicis arbitriò infligendas, utraq; persona incurret: licet hic casus propriis verbis expressus non sit; quia non tam verborum fonus quàm sententia, sive mens & intentio legislatoris, est attendenda, *l. Scire 17. ff. & l. Non dubium 5. pr. C. de LL.*

Conve-

89. Convenit inter DD. secundò, & ex c. 1. cit. pr. uti & cap. 5. V. *Ingradi cit.* constat, in monialium Monasteria ingressum interdictum non solum viris, sed foeminas quoque: neque laicis duntaxat, sed etiam Clericis & Religiosis utriusque sexus, cujuscunque sint ætatis, status & conditionis, Navarrus *Comment. 4. de Regular. n. 39.* Sanchez *cit. cap. 16. n. 2.* & Barbosa *cit. alleg. 102. n. 31.* Quâ tamen prohibitionem non affici intelliguntur Imperator & Imperatrix, Rex & Regina, eorumque filii ac nepotes; quòd hujusmodi personæ, ob dignitatis suæ prærogativam specialem, generalibus verbis non soleant comprehendi: easque propositâ prohibitionem non affici, agnovisse videtur Gregorius XIII. dum eâ cujusvis conditionis personas afficiat, licet sint Comitissæ, Marchionissæ aut Ducissæ, *Constit. quæ incipit Ubi gratia*, edita Idibus Junii 1575. hòc loquendi modò non obscure indicans, expressis superiores Imperialis ac Regiæ dignitatis personas illâ non comprehendit, Rodriquez *Tom. 1. Regular. q. 48. art. 1.* Sanchez *cap. cit. n. 3. § cap. 17. n. 5.* & Tamburin. *de Jure Abbatiss. disp. 24. q. 13. n. 2.*

90. Dubium est, an monialium Monasteria sine clausuræ violatione ingredi etiam non valeant infantes, amentes & moniales ejusdem professionis & habitus. Et infantibus quidem rationis usu carentibus ingressum eorumque admissionem monialibus non interdictum, communi DD. calculò receptum, & ratio clara est, quia infantes ulla lege non afficiuntur: & quòd doli capaces non sint, peccare non intelliguntur, *l. Si quis 33. §. 1. ff. de Inoffic. testam.* Moniales autem eas tantum personas nequeant admittere, quæ prohibentur ingredi, vel ipsas ad peccandum movere possunt. Unde c. 1. pr. & cap. 5. *cit.*, dispositione infantes

affici, cum Navarro *l. cit. n. 59.* rectè negant *cit.* Suarez *cap. 10. n. 2.* Sanchez *cap. 16. n. 5.* & Barbosa *n. 32.*

Eadem, quæ infantis, ratio esse aliquibus videtur amentium; quòd lege etiam ipsi non afficiantur; cum non intelligant, quid agant, §. *Furiosus 8. Instit. de Inutil. stipul.* & infantibus comparentur, *l. 1. ff. de Honor. poss. furios. infant. &c.* Sed licet hoc ita; quoad admissionem tamen in Monasteria monialium non eadem amentium, quæ infantium, ratio est; quòd illi, non etiam isti verbis aut actibus turpibus ad peccandum moniales irritare valeant; atque idcirco, licet ingressu Monasterii monialium amens non peccet, ejus tamen admissionem peccens moniales, *cit.* Navarrus *n. 59.* Suarez *n. 8.* & Barbosa *n. 21. ad finem.*

Moniali, si, ex justa causa è suo egressa, ad ejusdem Ordinis & habitus Monasterium aliud veniat, istius ingressum sine clausuræ violatione permittitur, existimat Sanchez *cit. cap. 16. n. 10.* quòd, cum sit ejusdem professionis & habitus, extranea dici non possit. Sed, esto extranea non sit respectu totius Ordinis Religiosi, talis tamen est respectu Monasterii, in quo Ordinem illum professæ non est; ac proinde ipsam quoque afficiet dispositio Juris, utriusque sexus personis, quæ de Monasterio non sunt, in id ingressum sine superioris licentia interdicitis. Quare ab ipsa quoque Monasterii non sui ingressu clausuram violari, verisimilius est, saltem extra casum, quò caret hospitio, in quo honestè pernoctet; hòc enim casu, requisitâ tamen, si commodè haberi queat, licentiâ superioris, eam intra Monasteriâ septa recipi, honestatis & Religiosæ Charitatis ratio postulare, *cit.* Sanchez *n. 10.* Palao *Tratt. 16. disp. 4. p. 10. §. 1. n. 4.* & Tamburin. *disp. 24. q. 15. n. 5.*

Convenit inter eosdem tertio & ex 93.

Si

pr. cit.

pr. cit. constat, monialium Monasterium ingrediendi licentiam dari posse ex *Causa rationabili & manifesta*, sive, ut hanc Tridentinum vocat, *Necessaria*, *cap. 5. cit.* subaudi *Moraliter*: qualis licet quælibet causa gravis censetur, minor tamen exigi videtur ad ingressū diurnū quàm nocturnum, & illum foeminis potius concedendū quàm viris; quòd diurnus & foeminis concessus minùs indecorus ac periculosus sit, quàm est nocturnus & concessus viris, *cit.* Rodriquez *q. 46. art. 4.* Suarez *cap. 10. n. 17.* & Sanchez *cap. 16. n. 40.*

In specie autem ejusmodi causæ sunt imprimis Necessitas ipsius Monasterii seu conventus ad ejus visitationem; ad fabricæ constructionem, mutationem, reparationem, rerumque ad has necessariorum inventionem; ad horti culturam & arborum in eo plantationem; ad instrumentorum seu documentorum pro rerum ac jurium Monasterii defensione necessariorum ex Archivo extractionem; ad collectionem votorum in Abbatissæ vel alterius Monasterii Præpositæ electione casu, quò illis, secundum decretum Concilii Tridentini *Sess. 24. cap. 7. de Regular.* per cancellos receptis, ob monialium in diversa abeuntium inquietudinem, subornationis periculum &c. concors & canonica electio obtineri non potest, juxta dicta *Lib. 1. tit. 6. à n. 225.* Deinde Necessitas singularum seu particularium monialium, ad earum infirmitate laborantium curationem; ad excipiendas talium confessiones, easque sanctissimò Eucharistiæ Sacramento reficiendas, muniendas sacro Viaticò, extremum inungendas, ad mortem pie obeundam animandas, vitæque funcliarum cadavera sepelienda &c. Et demum aliquando Necessitas ingredientium v.g. puellarum, ut intra monasterii septa educantur ac instituantur, ad Religionem afficiantur, & sacri habitus suscipiendi de-

siderium ac propositum concipiant &c. quas iisque similes causas latè & accuratè pertractant *cit.* Rodriquez *q. 26. art. 4.* Suarez *cap. 16. à n. 16.* Sanchez *cap. 16. à n. 42.* & Barbosa *alleg. 102. à n. 48.*

Convenit quartò, & *c. 1. cit. pr. ha.* 94. betur, hujusmodi etiam causâ aliquâ poscente, intra Monasterii septa ingressum extraneis non permillum sine licentia superioris, saltem quando istius aditionem moræ periculum non excludit, adeò; ut ipsis quoque Episcopis ac Prælatiis, quorum jurisdictioni Monasteria subiecta sunt, ea ingredi volentibus superioris sui licentiam requirendâ, nonnemo existimet apud *cit.* Sanchez *n. 24.* Sed verius istis 95. non solum visitationis, sed alia etiam ex causa, quâ urgente ingrediendi licentiam concedere aliis possunt, ingressum, nullâ alterius superioris licentiâ requisitâ, permillum, cum Navarro *Consil. 1. hâc Rubr.* defendunt *cit.* Sanchez *n. 25.* Barbosa *n. 6.* & Tamburin. *disp. 24. q. 8. n. 2.* quòd, justâ causâ subsistente, ingrediendi facultas ipsis competat ex officio & *Consil.* Gregorii XIII. quæ incipit, *Dubius* editâ 23. Decemb. 1581. & generatim in lege Ecclesiastica omni casu, quò cum aliis, etiam secum ipsis valeant dispensare, ut cum D. Thoma 2. 2. q. 185. art. 8. Sylvestro *V. Religio 6. q. 10.* & aliis docet Sanchez *Lib. 8. de Matrim. disp. 3. n. 1.*

Aliis autem, justâ causâ poscente, in 96. Monasteria, suæ aut sedis Apostolicæ jurisdictioni immediatè subiecta, ingrediendi licentiam dare ad Episcopum: & si Monasteria immediatè subiecta sint Prælati Regularibus exemptis, ad istos spectat, ut non obscure indicat Trident. *cap. 5. cit.* Verbis, *Sine Episcopi vel superioris licentia*, & ibi, *Dare autem tantum Episcopus vel superior debet, in casibus necessariis, neque alius ullò modo possit*: idemque omnino exploratum est ex Congreg. Cardd.

Cardd. S. Concilii Interpp. declaratione, allegata à Tamburino *disp. 23. q. 1. n. 6.* & Gregorii XIII. *Constit. Dubiis cit.*

Nomine autem Episcopi hęc locò etiam veniunt Abbates & alii Prælati, in certo territorio istiusque populum obtinentes jurisdictionem quasi Episcopalem: & verisimilius etiam Capitulum, vacante sede Episcopali, secundùm aliquos etiam respectu Monasteriorum, immediatè sedi Apostolicæ subsectorum; quantumvis enim istorum respectu licentiam illam dandi facultas Episcopo competat jure delegato; & quæ hęc jure illi competunt, sede vacante, ad Capitulum generaliter non transeant juxta dicta *Lib. 3. tit. 9. n. 47.* ab hac tamen generalitate excipienda illis videtur proposita licentiæ concedendæ facultas, ex speciali ratione; ne, sede vacante, ejusmodi Monasteria destituantur Prælatò, à quo ipsa ingrediendi licentia in casibus necessariis concedatur, *cit. Sanchez cap. 15. n. 30.*

Superioris autem Regularis nomine intelliguntur quicumque Regularium Prælati & superiores Conventuales, istorumque Generales ac Provinciales: nisi nominatim Monasterium specialiter superiori Conventuali autoritate Apostolica subsectorum esset; hęc enim casu Generalis & Provincialis, licet in superiorem Conventualem, an officio suo & in ejusmodi Monasteria ingrediendi licentiam concedendi facultate rectè utatur, inquirere: ingressus tamen licentiam dare, ipsi non possent, *cit. Sanchez à n. 15. & Tamburino, disp. 23. f. 1. à n. 7.*

97. Dubium est, an ingrediendi licentiam dare valeat Episcopi Vicarius generalis. Non quidem in Monasteria immediatè subsectorum Prælati Regularibus; cum enim in talia ingrediendi licentiam dare nequeat Episcopus, hanc dare Episcopi nomine etiam non poterit, qui ejus vices

gerit, Sed in Monasteria immediatè subsectorum Episcopo vel Papæ: quæ etiam ingrediendi licentiam concedendi facultatem Vicario generali ex generali commissione officii competere, negat Palao *cit. disp. 4. p. 9. n. 10.*

Sed magis arridet, & Germaniæ nostræ praxi accommodata est distinctio, tradita à Sanchez *l. cit.* speciale mandatum non exposcente, ad licentiæ illius concessionem, respectu Monasteriorum Episcopo, sed solummodo respectu immediatè Papæ subsectorum. Ratio prioris est; quòd ejus licentiæ concessio sit actus jurisdictionis Ordinariæ Episcopalis, quam ex generali mandato vicarius exercet respectu omnium causarum non arduarum, & jure vel consuetudine non exceptarum: monialium autem Monasteria ingrediendi licentiæ concessio, cum istam justam causam exposcit, jure vel consuetudine non sit excepta, neque etiam ardua videatur. Ratio posterioris est; quia Monasteria, immediatè sedi Apostolicæ subsectorum, ingrediendi licentiam dandi facultas Episcopo competit ex Apostolica delegatione: ex qua ipsi competentia expedire Vicarius Episcopi sine speciali mandato non potest, ut dictum *Lib. 1. tit. 28. n. 43.*

Dixi autem, *Episcopi: non Capituli; 99.* cū enim, vacante sede Episcopali, Capituli vicarius ex ipsa Vicariatus commissione, ab illo sibi facta, jurisdictionem Episcopalem penes Capitulum residentem totam exerceat, ex decreto Trident. *Sess. 24. cap. 16. de Reformat.* monialium Monasteria, etiam immediatè subsectorum Papæ, ingrediendi licentiam, justam causam exigente, concedere Vicarius potest in sententia eorum, qui hujusmodi licentiam dandi facultatem, sede vacante, hęc etiam casu penes Capitulum residere, volunt.

Convenit inter DD. quintò, monialium Mo-

lium Monasteria ingrediendi licentiam de Jure esse debere specialem, hoc est, specialiter ipsum ingressum exprimentem, *c. 2. cit. pr.* & obtentam in scriptis, ex decreto Trident. *cap. 5. cit.* neque sufficere tacitam, generalem, & oretenus concessam, *cit. Sanchez cap. 16. à n. 28.* Palao *p. 10. §. 2. n. 6.* & Tamburin. *q. 5. à n. 1.* saltem extra casum urgentis necessitatis, & seclusâ consuetudine: quâ Jurium, clausurâ concenturum, rigori, tam quoad ingressum, foeminarum præsertim ac puellarum, quam quoad licentiâ modum in Germaniâ nostrâ Monasteriis in pluribus derogatum, observant Laiman *Lib. 4. tract. 5. cap. 12. n. 13.* & Pirrhing *ad hanc Rubr. n. 44.*

101. Poenæ in violatores clausuræ, sive legis Ecclesiasticæ, ingressum in monialium Monasteria vetantis, transgressores Jure proditæ sunt Imprimis excommunicatio major non reservata, à Concilio Tridentino *cap. 5. cit.* imposta personis, illa ingredientibus sine licentiâ Episcopi vel superioris: quam censuram cum reservatione ex *cit. Constitut.* Gregorii XIII. quæ incipit *Ubi gratia*, olim incurrebant,

qui Monasteria illa ingrediebantur prætextu facultatis à sede Apostolica concessæ: nec non Abbates, Abbatissæ, ipsæque moniales, & quicumque alii, ingressum ejusmodi facultatum prætextu foventes aut permittentes. Deinde privatio dignitatum, beneficiorum & officiorum, & ad hæc aliæque in posterum obtinenda inhabilitas, *Constitut. cit.* ab eodem Papa statuta in eosdem Abbates & superiores conventus, ipsasque moniales & alios ingressum foventes aut permittentes: uti & in omnes, qui prætextu licentiæ ab Episcopo vel superiore obtentæ dicta Monasteria ingrediuntur pro libitu & extra casum necessitatis, ac proinde deficiente & cessante causâ, ob quam ingrediendi licentiâ concessa fuit. Demum ab eodem Papa *Constit.* quæ incipit *Dubius cit.* variæ poenæ decretæ sunt in Episcopos aliosque prælatos Seculares & Regulares, monialium Monasteria ingrediendi facultate, à Jure sibi tributâ, extra casum necessitatis utentes: quas poenas latè discussas dabit *cit. Sanchez cap. 16. à n. 7.* & quomodo ea relaxari valeant, colligatur ex didictis *à n. 64.*

TITVLVS XXXII.

De novi Operis Nuntiatione.

SUMMARIUM.

1. <i>Istâ prohibetur erectio vel mutatio edificij,</i> 2. <i>Solò conjuncti vel conjungenâ,</i> 3. <i>Jamque inchoati.</i> 4. <i>Fieri ea tribus modis potest.</i>	5. <i>Facta impedit capti operis prosecutionem;</i> 6. <i>Ut post eam factum destruendum sit:</i> 7. <i>Nisi aedificantis jus notorium, vel nuntiatio sit remissa,</i> 8. <i>Vel nuntians jurare de calumnia, recusarit, aut re integrâ moriatur,</i> <i>9. Vel jus</i>